

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови

В.о. декана факультету іноземних мов
Тереша КОЛІСНИЧЕНКО
12. Серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРОФЕСІЙНЕ ТА ОСОБИСТІСНЕ СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ
(іноземної мови та зарубіжної літератури)
(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма: «Англійська мова та зарубіжна література»

Спеціальність: 014 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

факультет іноземних мов

Мова навчання: українська

Чернівці 2024-2025 н.р.

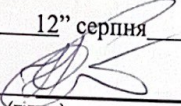
Робоча програма навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя (іноземної мови та зарубіжної літератури)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та зарубіжна література», затверджена Вченою радою ЧНУ 26.02.2024

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент Беженар І.В., кандидат філологічних наук, доцент Нікоряк Н.В.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри англійської мови

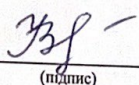
Протокол № 1 від " 12 " серпня 2024 року

Завідувач кафедри Єсипенко Н.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від " 12 " серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету /
навчально-наукового інституту

 Беженар І.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Передмова

Навчальна дисципліна сприяє формуванню методичної компетентності та створює умови для планування рівнів професійної підготовки вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури; забезпечує ефективну практико-орієнтовану складову освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі. Професійна компетентність вчителя іноземної мови та вчителя зарубіжної літератури в умовах НУШ передбачає забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії навчання і розвитку, формування професійно-гуманістичного спрямованої особистості.

Мета навчальної дисципліни полягає в забезпеченні методичної підготовки студентів до реалізації їхніх професійних функцій учителя іноземної мови та вчителя зарубіжної літератури у загальноосвітніх середніх закладах в умовах НУШ.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ПК1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК7. Здатність проєктувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольованих вимірювальних матеріалів.

ПК8. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами.

Результати навчання:

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, філології та літературознавства у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН3. *Називає і описує* основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, *демонструє* вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. *Описує* методику розробки освітніх проєктів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

РН6. *Визначає і характеризує* основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; *описує* апарат науково-педагогічного дослідження, *демонструє* навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. *Визначає, аналізує та характеризує* педагогічні інновації, *демонструє* вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, *аналізує* можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, *визначає* індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН10. *Називає і аналізує* шляхи мотивації учнів до саморозвитку, *демонструє* вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. *Демонструє* уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. *Знає та дотримується* умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. *Демонструє* здатність діяти автономно і в команді.

РН14. *Демонструє* дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та *демонструє* вміння формувати її в учнів.

ПРН 3. *Обирає* методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; *оцінює* навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітнянського контексту, *створює* навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН 6. *Взаємодіє* зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, *використовує* практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

ПРН 7. *Демонструє* рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, *уміння* збирати наукову інформацію з тематики дослідження, *використовуючи* різні

джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.

ПРН 8. Вільно спілкується українською та англійською мовами у професійній діяльності.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекц.	практ.	сем	лаб.	сам.роб.	інд. завд.	
Денна	2	1	3	90	18				68	4	екзамен
Заочна	2	1	3	90	8				82		екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц	прак./сем	лаб	інд	с.р.		лекц.	прак./сем.	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Особистісно-професійний розвиток вчителя зарубіжної літератури											
Тема 1. Професійна компетентність учителя зарубіжної літератури: сучасні стандарти та виклики.	8	1			1	6	5,5	0,5				5
Тема 2. Концептуальні засади та система формування творчого мислення вчителя зарубіжної літератури.	7	1				6	5,5	0,5				5
Тема 3. Методична творчість вчителя літератури та його професійно-креативні якості	9	2				7	11	1				10
Тема 4. Самоактуалізація	9	2				7	11	1				10

майбутнього вчителя літератури у процесі професійної підготовки.												
Тема 5. Підготовка майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО. Модуль-контроль.	9	2			1	6	11	1				10
Разом за ЗМ1	42	8			2	32	44	4				40
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Особистісно-професійний розвиток вчителя англійської мови											
Тема 1. Сучасний вчитель англійської мови в умовах НУШ: можливості та виклики	10	2			1	7	9	1				8
Тема 2. Творчий підхід до навчання англійської мови в ЗЗСО	9	2				7	9	1				8
Тема 3. Роль вчителя в створенні інклюзивного освітнього простору	10	2			1	7	9	1				8
Тема 4. Післядипломна освіта вчителя: особливості змісту і форми	9	2				7	9,5	0,5				9
Тема 5. Портфоліо вчителя англійської мови. Модуль-контроль.	10	2				8	9,5	0,5				9
Разом за ЗМ 2	48	10			2	36	46	4				42
Усього годин	90	18			4	68	90	8				82

Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми	Години
1	Шляхи формування професійних компетентностей вчителя зарубіжної літератури НУШ	1
2	Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя як фактор його професійної самореалізації.	1
3	Формування ключових компетентностей на уроках англійської мови	1

4	Врахування освітніх потреб учнів на уроках англійської мови	1
	Всього	4

Самостійна робота студента

№ з/п		Години стац./заоч.	
1	Проаналізувати науково-методологічний корпус праць, присвячених проблемі професіоналізму та професійної компетентності вчителя зарубіжної літератури. Види компетентності. Показники професійної компетентності. Дидактичні стратегії вчителя.	6	5
2	Опрацювати наукові розвідки: О.В.Акімової “Концептуальні засади та система формування творчого мислення майбутнього вчителя”, Н.В. Химери “Формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти”.	6	5
3	Проаналізувати наукову розвідку О. М. Куцевол “Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості”. Визначення методичної творчості (МТ); педагогічні ідеї, на яких ґрунтується МТ; наукова та практична складова МТ; джерела МТ вчителя літератури; емоційно-креативні та естетичні якості вчителя літератури.	7	10
4	Ознайомлення з монографічним дослідженням Н.Сеньовської “Професійна саморегуляція вчителя: проблеми і шляхи розвитку”. Поняття “саморегуляції” та “самоактуалізації” вчителя.	7	10
5	Опрацювати статтю О.В.Волошиної “Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи в загальноосвітній школі”. Дослідити основний зміст виховної роботи у сучасній школі, типи взаємозв’язку навчання і виховання.	6	10
6	Опрацювати дослідження Ю. Ненько “Професійний саморозвиток педагога: світові тенденції”	7	8
7	Л. Нос “Нестандартні уроки з англійської мови в Новій Українській Школі” - опрацювання статті.	7	8
8	О. Медвецька “Розвиток творчих здібностей учнів на уроках англійської мови за допомогою проектних технологій”	7	8
9	Опрацюйте статтю Т. Гурової “Професійне портфоліо як форма контролю сформованості компетентностей у майбутнього вчителя англійської мови”	7	9
10	Підготуйте власне професійне портфоліо.	8	9
	Разом	68	82

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести; проекти; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначення “професійної компетентності”. Види компетентності. Показники професійної компетентності вчителя літератури.
2. Основні шляхи формування професійних компетентностей вчителя зарубіжної літератури НУШ.
3. Визначення концептуальних засад та ключових систем формування творчого мислення майбутнього вчителя літератури.
4. Значення формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти.
5. Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості. Визначення методичної творчості (МТ); педагогічні ідеї, на яких ґрунтується МТ.
6. Наукова та практична складова методичної творчості (МТ); джерела МТ вчителя літератури; емоційно-креативні та естетичні якості вчителя літератури.
7. Значення самоактуалізації майбутнього вчителя літератури у процесі професійної підготовки.
8. Визначення професійної саморегуляції вчителя, проблеми і шляхи її розвитку. Відмінність понять “саморегуляції” та “самоактуалізації” вчителя.
9. Основний зміст підготовки майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО.
10. Основний зміст виховної роботи в НУШ, типи взаємозв’язку навчання і виховання.
11. Які головні можливості надає Нова українська школа (НУШ) для вчителя англійської мови? Як ці можливості впливають на ефективність викладання?
12. Які основні виклики стоять перед сучасним вчителем англійської мови в умовах реформ НУШ?
13. Як творчий підхід до викладання англійської мови сприяє підвищенню мотивації учнів до навчання?
14. Які методи і техніки використовують вчителі для розвитку креативності учнів на уроках англійської мови?
15. Яку роль відіграє вчитель англійської мови в створенні інклюзивного освітнього середовища? Які принципи інклюзивної освіти необхідно враховувати?
16. Як вчитель англійської мови може адаптувати навчальні програми для учнів з різними освітніми потребами?
17. Які основні форми післядипломної освіти для вчителів англійської мови

- існують? Як вони сприяють професійному зростанню вчителя?
18. Які сучасні тенденції у післядипломній освіті вчителів англійської мови ви можете виокремити? Як вони впливають на підвищення кваліфікації педагогів?
19. Яку роль відіграє безперервне професійне навчання для сучасного вчителя англійської мови? Оцініть його значення для підвищення якості освіти.
20. Що таке портфоліо вчителя англійської мови і яке його значення для професійного розвитку? Які основні елементи повинні бути включені в портфоліо?

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами поточного контролю

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (виконання тестових завдань, написання твору, опрацювання теоретичного матеріалу). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерії оцінювання модульної роботи (різнорівневі завдання).

Модульна робота складається із завдань тестового формату (1 бал / правильна відповідь на 1 питання).

Критерії оцінювання письмової відповіді, твору / есе

5 балів	Тема розкрита повністю, твір добре структурований, відсутній плагіат.
4 бали	Тема розкрита належним чином, розвинута аргументація, відсутній плагіат.
3 бали	Тема розкрита, текст – логічний; зв'язних елементів бракує, є елементи плагіату (до 30%).
2 бали	Тема розкрита неповністю, зустрічаються порушення причинно-наслідкового зв'язку, матеріал подається простими реченнями зв'язних елементів бракує; є елементи плагіату (30-50%).
1 бал	Тема розкрита частково, не сформульована власна точка зору, зустрічаються порушення причинно-наслідкового зв'язку, застосовано короткі прості речення, понад 50 % плагіату.
0 балів	Твір не написаний, - зміст не відповідає темі, 80-100% плагіату.

Критерії оцінювання усних відповідей (презентацій) студентів у ході поточного контролю

Бали	Критерії
------	----------

1,6-2,0	студент вичерпно висвітлює теоретично питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні і різноманітні приклади; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь
1,0-1,5	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти; наводить необхідні приклади; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь
0,5-0,9	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах; наводить недостатню кількість прикладів; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь
0,3-0,4	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах; наводить недостатню кількість прикладів; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь;
0-0,2	студент викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (екзамен)						Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль 1						Змістовий Модуль 2						Усний іспит з письмовим завданням 40	100
T1	T2	T3	T4	T5	Мод	T6	T7	T8	T9	T10	Мод		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження цього курсу визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням:

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;

- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті: тренінги, освітні й практичні курси, семінари й вебінари, літні / зимові школи тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання модуля 1 – №1 і №2, модуля 2 – №3, №4 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2, 3 та 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно

	і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються

інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Політика академічної доброчесності відповідає чинним нормативно-правовим документам України, стандартам вищої освіти, Етичному кодексу та Положенням щодо прав та обов'язків, правил поведінки, академічної доброчесності, доступу до навчання осіб з обмеженою мобільністю та ін. нормативно-правовим документам, затвердженим в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (див. <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>).

Рекомендована література

Основна

1. Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія / Акімова О.В., Галузяк В.М. (та ін.). Вінниця : ТОВ “Нілан-ЛТД”, 2014. 416 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ : “К.І.С.”, 2004. 112 с.
3. Сафарян С.І. Професійна компетентність учителя зарубіжної літератури: ретроспективний аналіз трансформацій, сучасні стандарти та виклики. *SWorldJournal*, Issue 19 / Part 3, pp. 44-52.
4. Столяревська Г.А. Шляхи формування професійних компетентностей вчителя зарубіжної літератури НУШ. URL: <https://vseosvita.ua/library/shliakhy-formuvannia-profesiinykh-kompetentnostei-vchytelia-zarubizhnoi-literatury-nush-778892.html>
5. Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 2000. 240 с. (Підруч. для студентів-філологів).
6. Методика навчання іноземних мов і культур / За ред. Ніколаєвої С.Ю. – К: Ленвіт, 2013. – С. 418-442.
7. Педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізація 014.02 Середня освіта (мова та зарубіжна література (англійська)) / уклад. : Н. В. Нікоряк, А. В. Сажина. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 79 с.
8. Birkett, V. (2003) *How to Support and Teach Children with Special Educational Needs*. Cambs: LDA.
9. Mitchell, D. (2014) *What really works in special education and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies* (2nd Ed.). New York: Routledge.

Додаткова

1. Сеньовська Н. Професійна саморегуляція вчителя: проблеми і шляхи розвитку : монографія. Тернопіль : КІЦ «ПРИНТ-ОФІС», 2014. 260 с.
2. Скворцова С.О. Професійна компетентність вчителя: зміст поняття. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/2_2010/28.pdf
3. Богосвятська А. І. Методика компетентнісного викладання на уроках літератури. *Зарубіжна література в школах України*, 2012, № 7-8.
4. Акімова О.В. Концептуальні засади та система формування творчого мислення майбутнього вчителя. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія* / Акімова О.В., Галузяк В.М. (та ін.). Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. С. 5-39.
5. Химера Н.В. Формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти. *Педагог в умовах реформування*, 2015, № 22, с.49-55.
6. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи в загальноосвітній школі. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія* / Акімова О.В., Галузяк В.М. (та ін.). Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. С. 105-125.
7. Куцевол О. М. Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія* / Акімова О. В., Галузяк В. М. [та ін.]. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. С. 197-223.
8. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І. Зязюна. Київ, 2004. 422 с.
9. Дементієвська Н.П., Морзе Н.В. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів. *Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць* / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О.Жука. Київ : Атака, 2005. С. 76 – 95.
10. Ревська В. Компетентнісний підхід у викладанні української мови, літератури й зарубіжної літератури. *На урок*. URL: <https://naurok.com.ua/naukova-robota-kompetentnisniy-pidhid-u-vikladanni-ukra-nsko-movi-literaturi-y-zarubizhno-literaturi-174390.html>
11. Морзе Н. В., Дементієвська Н. П. Intel. Навчання для майбутнього. Київ : Нора-прінт, 2005. 528 с.
12. Пометун О. І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2003. 192 с.
13. Антонова О. Є. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя як фактор його професійної самореалізації. *Життєтворчість особистості: концепція, досвід, проблеми: наук.-метод. зб.* / за ред. І. Г. Єрмакова, Г. М. Несен. Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2006. С. 553-561.
14. Hnatyshena I., Petrenko O., Bezhenar I., Yemelyanova Y., Muravyova I. Methods of Using Educational Video Materials in Teaching Foreign Languages in the Conditions of Distance Learning. *World Journal of English Language*, 2023, 13(4), pp.29-36. ISSN 1925-0703 (Print) ISSN 1925-0711 (Online) URL: <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n4p29>

1. Концепція Нової української школи. URL:[https:// www.kmu.gov.ua /.../ukrainska-shkola-compressed.pdf...](https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf)
2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році. Лист Міністерства освіти і науки України від 22.09.2021 р. N 1/9-482. Зарубіжна література. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/>
3. Pro Teacher Directory [online]. Available from: <https://proteacher.net/discussions/pages/directory/>
4. Borg, S. (2015) *Teacher Research for Professional Development*. In: Innovation in English Language Teacher Education / Pickering, G. and Gunashekar, P. (Eds.). New Delhi: British Council. P. 23 – 28. [online] Available from: <http://englishagenda.britishcouncil.org/sites/ec/files/Tec14%20Papers%20Final%20online.pdf>